

Svenska kyrkans överklagandenämnd

Meddelat 2009-09-14

57 kap. 19 § kyrkoordningen

Kyrkonämndens arbetsutskott i Ns kyrkliga samfällighet höll sammanträde den 22 april 2009 och behandlade under § 49 i protokollet frågan om anställningsform för kyrkoherdarna, antingen tidsbegränsade chefsförordnanden eller anställning tills vidare.

H, kyrkoherde i Ns kyrkliga samfällighet, begärde beslutsprövning och anförde bl.a. att hon inte hade fått sin särskilda mening antecknad i protokollet och att hon hade blivit utvisad ur lokalen.

Kyrkonämndens arbetsutskott yttrade sig i ärendet.

Domkapitlet i Xs stift beslutade den 26 maj 2009 att lämna H talan utan bifall. Som skäl för beslutet anförde domkapitlet bl.a. följande: "Enligt 4 kap. 2 § kyrkoordningen ska det i varje samfällighet som samfällighetens styrelse finnas en kyrkonämnd.

Enligt 4 kap. 28 § är kyrkoherden ledamot i kyrkonämnden. I flerpastoratssamfälligheter gäller vad som sägs i första stycket den kyrkoherde som enligt 5 kap. 5 § har blivit vald till sådan ledamot.

Enligt 5 kap. 5 § ska kyrkoherdarna i en flerpastoratssamfällighet genom omröstning välja en bland dem att vara ledamot i kyrkonämnden och en annan att vara hans eller hennes ersättare. Förordnandet ska avse den tid vilken de övriga ledamöterna i kyrkonämnden har valts.

Enligt 4 kap. 32 § kyrkoordningen ska vissa bestämmelser om kyrkorådet i en församling tillämpas på kyrkonämnden och övriga nämnder i samfälligheten. Det gäller bl.a. 26 § om närvarorätt vid sammanträden m.m.

Enligt 4 kap. 26 § kyrkoordningen har kyrkoherden eller den präst som avses i 5 kap 4 § (den präst som kyrkoherden har utsett att i dennes ställe vara kyrkorådsledamot) rätt att närvara vid en nämnds sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten, samt få sin mening antecknad i protokollet (särskild mening). Detsamma gäller ett organ till vilket kyrkorådet eller nämnd har delegerat beslutanderätt eller gett uppdrag att bereda kyrkorådets eller nämndens ärenden.

Med kyrkoherden avses även den kyrkoherde som kyrkoherdarna i en flerpastoratssamfällighet valt bland dem att vara ledamot i kyrkonämnden.

Domkapitlet konstaterar följande.

H är enligt protokoll från kyrkoherdekollegiet 2005-11-29 utsedd bland kyrkoherdarna i Ns kyrkliga samfällighet att vara ledamot kyrkonämnden.

I protokollet återges inte att någon skulle ha bett om att få sin mening antecknad i protokollet. Däremot av arbetsutskottets yttrande framgår att förvaltningschefen F och kyrkoherde H på sammanträdet begärde att få en särskild mening antecknad i protokollet.

Domkapitlet kan därvid konstatera att arbetsutskottets sammanträdesprotokoll inte återger vad som verkligen framfördes och beslutades under sammanträdet.

Arbetsutskottet anför vidare i sitt yttrande att man i det aktuella fallet vid en samlad bedömning ansåg att det inte fanns skäl att låta varken förvaltningschefen F eller kyrkoherde H få en särskild mening antecknad i protokollet.

Att ett beslut har fattats om att förvaltningschefen G och kyrkoherde H inte gavs rätt att få sin mening antecknad i protokollet är således otvistigt, även om det inte återgetts i protokollet.

Då det gäller kyrkoherde Hs begäran, finns det genom 4 kap 32 och 26 §§ kyrkoordningen stöd för att hon har rätt att få sin mening antecknad i protokollet. Beslutet strider därför mot kyrkoordningen.

Av besluten 31 och 32/2002 från Överklagandenämnden framgår att det förhållandet att en reservation inte har antecknats i protokollet inte ensamt är tillräckligt för att anse att ett beslut inte har tillkommit i rätt ordning.

Kyrkoherden har rätt att närvara och få sin mening antecknad i protokollet. Arbetsutskottet hade därför inte rätt att visa ut henne ur lokalen.

Kyrkonämndens arbetsutskott bör rätteligen tillse att ett tilläggs/ändringsprotokoll upprättas där kyrkoherde H får sin mening antecknad i protokollet."

K, ordförande i kyrkonämndens arbetsutskott i Ns kyrkliga samfällighet, överklagade domkapitlets beslut och yrkade att Överklagandenämnden skulle upphäva det.

Till stöd för sitt överklagande anförde K bl.a. följande: "Domkapitlets slutsats grundas på paragraferna 26 och 32 i kyrkoordningens 4:e kapitel och gäller obestriddligen vad avser närvarorätten i kyrkonämnden och i den även ha rätten att få sin mening antecknad till protokollet. Men paragrafexterna i sig ger inget stöd för att den rätten också per automatik gäller – som i det aktuella fallet – nämndens arbetsutskott. Detta alldeles särskilt som gällande instruktion (bifogas) för arbetsutskottet i Ns kyrkliga samfällighet – fastställd den 7 maj 2008 – fastslår att kontraktsprostarna är just adjungerade i utskottet (paragraf 8). Också bifogad protokollstext fastslår att den klagande är adjungerad.

Det är att märka, att kyrkoherdekollegiet i N inte har haft några som helst invändningar mot instruktionen – ännu mindre anført annan mening än den som i nämnda paragraf fastslår kontraktsprostarnas adjungering.

Ett utskott i sin helhet eller dess ordförande har enligt all föreningsrättslig expertis rätten att avgöra huruvida den eller de adjungerade företrädarna bör närvara eller få sin mening antecknad i protokollet. Således har arbetsutskottets handlande i det aktuella fallet varit riktigt, varvid domkapitlets beslut skall upphävas.

Överklagandenämnden bör i sin handläggning av detta ärende inte bortse ifrån omfattningen av den text som den klagande kontraktsprosten ville ha antecknad till protokollet (bifogas). Det kan – oavsett hur kyrkoordningens aktuella paragrafer skall tolkas – ej vara rimligt att en särskild mening skall omfatta (som i aktuellt fall) en halv A4-sida text, vilken tillika mer uttrycker den klagandes allmänna sinnesstämning i en fråga än den särskilda mening som skall uttryckas. Ett beslutande utskott skall inte vara protokollsforum för långa personligt präglade texter, som mer hör hemma på tidningarnas debatt- eller insändarsidor! Även mot den bakgrunden var således den formella handläggningen i arbetsutskottet korrekt."

Svenska kyrkans överklagandenämnd (Elisabeth Palm, Kenneth Nordgren, Hans-Olof Hansson, Sture Johansson och Karl-Erik Olsson) anförde i beslut den 14 september 2009:

Domkapitlets slutliga beslut i beslutsprövningsärenden får, enligt 57 kap. 19 §

kyrkoordningen, överklagas till Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. den som begärt beslutsprövning, såvitt avser beslut att inte upphäva ett beslut eller att inte förordna i saken, och

2. den instans som fattat det prövade beslutet, såvitt avser beslut att upphäva beslutet.

Domkapitlet har i det överklagade beslutet lämnat Hs begäran om beslutsprövning utan bifall. Av den redovisade bestämmelsen framgår att ett sådant beslut endast kan överklagas av den som begärt beslutsprövning, dvs. H. Ks överklagande kan därför inte tas upp till prövning.

Överklagandenämndens beslut: Överklagandenämnden avvisar överklagandet.

Sökord: Klagorätt

Ärendenummer: ÖN 2009/27

Beslut 20/09